

Πλάτωνος Γοργίας 456 b

Ο σοφιστής Γοργίας στο διάλογό του με το Σωκράτη αναλύει τη δύναμη της ρητορικής τέχνης .

ΓΟΡ. Καὶ ὅταν γέ τις αἵρεσις ᾗ ὧν νυνδὴ σὺ ἔλεγες, ὧ Σώκρατες, ὁρᾷς ὅτι οἱ ῥήτορες εἰσιν οἱ συμβουλευόντες καὶ οἱ νικῶντες τὰς γνώμας περὶ τούτων.

ΣΩ. Ταῦτα καὶ θαυμάζων, ὧ Γοργία, πάλαι ἐρωτῶ τίς ποτε ἡ δύναμις ἐστὶν τῆς ῥητορικῆς. δαιμονία γάρ τις ἔμοιγε καταφαίνεται τὸ μέγεθος οὕτω σκοποῦντι.

ΓΟΡ. Εἰ πάντα γε εἰδείης, ὧ Σώκρατες, ὡς ἔπος εἶπεῖν ἀπάσας τὰς δυνάμεις συλλαβοῦσα ὑφ' αὐτῇ ἔχει. μέγα δέ σοι τεκμήριον ἐρῶ · πολλάκις γὰρ ἤδη ἔγωγε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἰατρῶν εἰσελθὼν παρὰ τινὰ τῶν καμνόντων οὐχὶ ἐθέλοντα ἢ φάρμακον πιεῖν ἢ τεμεῖν ἢ καῦσαι παρασχεῖν τῷ ἰατρῷ, οὐ δυναμένου τοῦ ἱατροῦ πεῖσαι, ἐγὼ ἔπεισα, οὐκ ἄλλη τέχνη ἢ τῇ ῥητορικῇ. φημί δὲ καὶ εἰς πόλιν ὅπη βούλει ἐλθόντα ῥητορικὸν ἄνδρα καὶ ἱατρόν, εἰ δέοι λόγῳ διαγωνίζεσθαι ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ συλλόγῳ ὁπότερον δεῖ αἰρεθῆναι ἱατρόν, οὐδαμοῦ ἂν φανῆναι τὸν ἱατρόν, ἀλλ' αἰρεθῆναι ἂν τὸν εἶπεῖν δυνατόν, εἰ βούλοιτο. καὶ εἰ πρὸς ἄλλον γε δημιουργὸν ὄντιναοῦν ἀγωνίζοιτο, πείσειεν ἂν αὐτὸν ἐλέσθαι ὁ ῥητορικὸς μᾶλλον ἢ ἄλλος ὅστισοῦν · οὐ γὰρ ἔστιν περὶ ὅτου οὐκ ἂν πιθανώτερον εἴποι ὁ ῥητορικὸς ἢ ἄλλος ὅστισοῦν τῶν δημιουργῶν ἐν πλήθει. ἡ μὲν οὖν δύναμις τοσαύτη ἐστὶν καὶ τοιαύτη τῆς τέχνης.

A. Κατανόηση και ερμηνεία κειμένου.

1. Να παρουσιάσετε τα παραδείγματα με τα οποία ο Γοργίας τονίζει τη δύναμη της ρητορικής τέχνης.
2. Να μεταφράσετε το απόσπασμα «ΓΟΡ. Καὶ ὅταν γέ τις αἵρεσιςμέγα δέ σοι τεκμήριον ἐρῶ».

B. Γραμματικές παρατηρήσεις.

1. πολλάκις γὰρ ἤδη ἔγωγε μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ καὶ μετὰ τῶν ἄλλων ἰατρῶν εἰσελθὼν παρὰ τινὰ τῶν καμνόντων οὐχὶ ἐθέλοντα ἢ φάρμακον πιεῖν ἢ τεμεῖν ἢ καῦσαι παρασχεῖν τῷ ἰατρῷ, οὐ δυναμένου τοῦ ἱατροῦ πεῖσαι, ἐγὼ ἔπεισα, οὐκ ἄλλη τέχνη ἢ τῇ ῥητορικῇ
 - α) παρασχεῖν – τεμεῖν : Να γράψετε το β ενικό πρόσωπο του μέλλοντα στην ευκτική στην φωνή που βρίσκονται τα ρήματα (μον.2)
 - β) εἰσελθὼν –δυναμένου : Να γράψετε το β' πληθυντικό πρόσωπο ενεστώτα στην υποτακτική . (μον.2)

γ) Να αναγνωρίσετε τις αντωνυμίες του αποσπάσματος και να τις μεταφέρετε στον αντίθετο αριθμό από αυτόν που βρίσκονται. (μον.2)

2. *ὁπότερον δεῖ αἰρεθῆναι ἰατρόν, οὐδαμοῦ ἂν φανῆναι τὸν ἰατρόν, ἀλλ' αἰρεθῆναι ἂν τὸν εἰπεῖν δυνατόν, εἰ βούλοιο. καὶ εἰ πρὸς ἄλλον γε δημιουργὸν ὄντιναοῦν ἀγωνίζοιτο, πείσειεν ἂν αὐτὸν ἐλέσθαι*

α) δεῖ : Να γράψετε τη μετοχή στην αιτιατική πτώση του ουδέτερου γένους. (μον.1)

β) φανῆναι : Να γράψετε το β πληθυντικό πρόσωπο του παρακειμένου της οριστικής στην ίδια φωνή. (μον.1)

γ) ἐλέσθαι – πείσειεν : Να γράψετε το β πληθυντικό πρόσωπο του ίδιου χρόνου στην οριστική (μον.2)

Συντακτικές παρατηρήσεις

1. *φημί δὲ καὶ εἰς πόλιν ὅπῃ θούλει ἐλθόντα ῥητορικὸν ἄνδρα καὶ ἰατρόν, εἰ δέοι λόγῳ διαγωνίζεσθαι ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν ἄλλῳ τινὶ συλλόγῳ ὁπότερον δεῖ αἰρεθῆναι ἰατρόν, οὐδαμοῦ ἂν φανῆναι τὸν ἰατρόν,*

Να αναγνωρίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις του αποσπάσματος προσδιορίζοντας και αιτιολογώντας τον τρόπο με τον οποίο εισάγονται και την ἐγκλίση με την οποία εκφέρονται και να σχολιάσετε τη συντακτική τους λειτουργία. (μον. 6)

2. *ὦ Σώκρατες, ὁρᾷς ὅτι οἱ ῥήτορές εἰσιν οἱ συμβουλευόντες καὶ οἱ νικῶντες τὰς γνώμας περὶ τούτων.*

Να μετασχηματίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση στην αντίστοιχη μετοχή. (μον.2)

3. *Καὶ ὅταν γέ τις αἵρεσις ἢ ὣν νυνδὴ σὺ ἔλεγες, ὦ Σώκρατες, ὁρᾷς ὅτι οἱ ῥήτορές εἰσιν οἱ συμβουλευόντες καὶ οἱ νικῶντες τὰς γνώμας περὶ τούτων.*

Να αναγνωρίσετε τους τρόπους με τους οποίους εκφέρεται ο προσδιορισμός του χρόνου στην παραπάνω περίοδο. (μον.2)

